

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท

ทะเบียนเลขที่ สช 49100007

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท คำขอเลขที่
48100005 ทะเบียนเลขที่ สช 49100007 ซึ่งมีรายการทางทะเบียน ตามบัญชีแนบท้าย
ประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน 2549

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน 2549

(นายคณิสสร นาวานุเคราะห์)

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๓๕/๔๙

คำขอนี้มีผลตั้งแต่วันที่ขึ้นคำขอขึ้นทะเบียน ๘ มิถุนายน ๒๕๔๙

(นางปัจจิมา ธนสันติ)

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

30 ก.ย. 2556

ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท

- (1) เลขที่คำขอ 48100005 ทะเบียนเลขที่ สข 49100007
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 8 มิถุนายน 2548 วันที่ขึ้นทะเบียน 8 มิถุนายน 2548
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน นายวินัย ขำกล่ำ ประธานชมรมไม้ผลจังหวัดชัยนาท
ที่อยู่ 126 หมู่ 5 ถนนเทศบาลสัมพันธ์ ตำบลท่าชัย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

(4) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท (Chainat khaotangkwa pomelo) หมายถึง ส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา มาจากต้นพันธุ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งปลูกในจังหวัดชัยนาท

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ส้มโอ : พันธุ์ขาวแตงกวา

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง กลมแป้น ไม่มีจุก ก้านผลปานจนถึงเว้าเล็กน้อย
- เปลือกผิว สีเขียว ผิวเรียบมีลักษณะค่อนข้างเป็นมัน ค่อนข้างมันละเอียด เมื่อแก่เต็มที่คือน้ำมันจะแห้งและมีขนาดใหญ่ขึ้น เปลือกชั้นในสีขาวหนาประมาณ 1.8 – 2.7 เซนติเมตร
- เนื้อ เนื้ออยู่ในลักษณะเบียดกันแน่นไม่แตกแกะออกง่าย กุ้ง นุ่ม แห้ง มีสีครีมสดใส เป็นเงา หรือสีขาวอมเหลือง บางครั้งอาจพบสีชมพูเรื่อๆ เล็กน้อย ขึ้นอยู่กับอายุของต้นส้มโอ
- รสชาติ หวานแหลมน้ำอมเปรี้ยวเล็กน้อย นุ่ม ไม่แฉะน้ำ ไม่มีรสขมติดลิ้น

กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) ปลูกได้ทั้งที่ลุ่มและที่ดอน โดยปลูกเป็นร่อง ระยะปลูกระหว่างต้นในพื้นที่ลุ่มประมาณ 7 x 7 เมตร ในพื้นที่ดอนประมาณ 6 x 6 เมตร
- (2) จัดแต่งกิ่งและควบคุมทรงพุ่มของต้นส้มโอตามความเหมาะสม ให้แสงแดดส่องถึงภายในทรงพุ่ม
- (3) การให้ปุ๋ยตามระยะพัฒนาและตามความต้องการของพืช
- (4) การให้น้ำ ให้น้ำในตอนเช้าโดยเฉพาะเมื่อต้นส้มยังเล็ก และงดการให้น้ำเป็นระยะเวลาหนึ่งในช่วงเมื่อต้นส้มโอใกล้ผลิดาดอก (หากต้นส้มโอแสดงอาการขาดน้ำ – ใบห่อ จึงให้น้ำ) เมื่อติดดาดอก จึงเริ่มให้น้ำใหม่ทีละน้อย และงดการให้น้ำอีกระยะเวลาหนึ่งก่อนเก็บผล
- (5) อาจปลูกพืชบังลม เช่น สนประดิพัทธ์ ไม้รวกใหญ่ ไม้เลื้อย หรือพืชชนิดอื่นๆ เพื่อป้องกันลมไม่ให้กิ่งฉีกขาดหรือล้มได้

การเก็บเกี่ยว

ส้มโอปลูกได้ตลอดทั้งปี ช่วงที่ออกผลมากที่สุด คือ เดือนตุลาคม ระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เมื่อผลส้มโอขาวแตงกวา มีอายุ 6.5 – 7.5 เดือน สังเกตคือน้ำมันบนผิวส้มโอบริเวณก้นผลจะแห้ง สีเปลือกรอบจุดสีน้ำตาลเป็นสีเหลือง การเก็บให้ใช้กรรไกรตัดก้านขั้วผล

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า

“ ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท และ/หรือ CHAINAT KIAOTANGKWA POMELO ”

(5) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และแม่น้ำท่าจีน บริเวณอำเภอเมือง อำเภอโมโนมย์ และอำเภอสรรคบุรี มีสภาพเป็นพื้นที่ราบลุ่มทั้งหมด ส่วนอำเภอวัดสิงห์ อำเภอหันคา กิ่งอำเภอหนองมะโมง และ กิ่งอำเภอเนินขาม มีสภาพเป็นที่ราบลุ่มที่ดอน ลักษณะเป็นลูกคลื่นลาดสลับเป็นบางแห่ง ดินมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 5.5-7.5 นอกจากนี้ในจังหวัดชัยนาทได้มีพื้นที่ที่มีต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำชาวบ้านเรียกว่า “ ที่มีน้ำไหลทรายมูล ” ซึ่งพบบนสันดินริมลำน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลาด โดยพบมากบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่เป็นดินเหนียวหรือดินทรายเกินไป ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงค่อนข้างสูง เป็นเขตที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมกับการปลูกส้มโอขาวแตงกวา

ประวัติความเป็นมา จังหวัดชัยนาทมีการปลูกส้มโอตั้งแต่ปี พ.ศ. 2350 โดยนายทอง (ไม่ทราบนามสกุล) ได้นำส้มโอมาปลูกที่บ้านแหลมจั่ว หมู่ที่ 4 ตำบลคู้สำเภา อำเภอโมโนมย์ จังหวัดชัยนาท แต่ไม่ทราบเป็นพันธุ์อะไร นำมาจากที่ใด สำหรับส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวามีประวัติว่า นางผิง ได้นำส้มโอจากแหล่งพันธุ์ใดไม่ปรากฏ มาปลูกบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในเขตตำบลคู้สำเภา อำเภอโมโนมย์ และตั้งชื่อว่า “ ขาวแตงกวา ” ซึ่งได้รับการรับรองพันธุ์จากกรมส่งเสริมการเกษตร ให้เป็นพันธุ์ส้มโอประจำท้องถิ่น นับเป็นผลไม้ที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสมบัติคู่เมืองชัยนาท โดยสร้างชื่อเสียงและรายได้ให้แก่เกษตรกรจังหวัดชัยนาท เนื่องจากรสชาติอร่อย หวานอมเปรี้ยว ลูกโต เนื้อแห้ง เปลือกหนาเหมาะแก่การขนส่งทางไกล โดยจังหวัดชัยนาทได้จัดงาน “ วันส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท ” เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท ช่วงปลายเดือนสิงหาคม – ต้นเดือนกันยายน เป็นประจำทุกปี โดยจัดครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2527 ที่อำเภอโมโนมย์ ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของส้มโอพันธุ์นี้

(6) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตการปลูกส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง กลอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดชัยนาท รายละเอียดตามแผนที่

(7) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิต ในระดับผู้ผลิต และระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้เพาะปลูก และผู้จำหน่าย ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท

(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ส้มโอจะต้องมีการปลูก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องได้ผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอ รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท

พื้นที่ปลูกส้มโอขาวแตงกวาชัยนาทอยู่ในจังหวัดชัยนาท มีเนื้อที่ประมาณ

1,543,591 ไร่ หรือ 2,469,746 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุทัยธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดสิงห์บุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดสิงห์บุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดอุทัยธานี